AMNESTY INTERNATIONAL

VÝROČNÁ SPRÁVA 2013 AI SLOVENSKO

Vážené podporovateľky a vážení podporovatelia,

rok 2013 sa stal rokom plným otázok. Na jednej strane sľubné prepúšťanie väzňov a väzenkýň svedomia je vždy svetlo a sila pre naše medzinárodné hnutie a dokazuje zmysel našej práce. Na druhej strane sa však minulý rok niesol v znamení konfliktov, väznenia a porušovania práva na slobodu zhromažďovania a združovania, ale aj práva na slobodu prejavu. Inak ani neskončil.

Na Slovensku sa ľudskoprávna situácia zhoršila. Veľký tlak rôznych organizácií a nejasný postoj vlády ukázal, že ľudské práva nie sú prioritou slovenskej spoločnosti. Zhoršujúca sa sociálna situácia rómskej komunity, odsudzovanie lesieb, gejov, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych (LGBTI) ľudí, boj proti právam žien a rodovej rovnosti majú jediný dôvod. Ľudia potrebujú na Slovensku zmenu. Túto zmenu nanešťastie vidia v podpore extrémizmu, ktorý ponúka radikálne riešenia. Veľká časť obyvateľov banskobystrického kraja tak v tzv. župných voľbách dala svoj hlas predstaviteľovi extrémnej pravice.

No Amnesty International Slovensko sa neprizerala. Prvý úspech sme slávili hneď na začiatku roku 2013, keď sa slovenská vláda konečne zaviazala prijať medzinárodnú zmluvu o obchode so zbraňami. Zúčastnili sme sa na workshope k príprave Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike. Zorganizovali sme niekoľko verejných podujatí k aktuálnym témam – turecké protesty v parku Gezir a na námestí Taksim, demonštrácia za mier a zlepšenie situácie v Sýrii, spolu s Greenpeace Slovensko sme podporili arktickú tridsiatku. Spoločne s Dúhový PRIDE Bratislava sme už štvrtý rok kráčali po bratislavských uliciach, čim sme podporili rôznorodosť slovenskej spoločnosti a práva LGBTI ľudí. Opätovne sme mohli aj tento rok vďaka vám všetkým vyhlásiť rekordný Maratón písania listov.

V rámci vnútorných zmien sme na jesennom pravidelnom Valnom zhromaždení prijali nového člena Správnej rady a koncom roka úspešne vybrali novú riaditeľku Amnesty International Slovensko. Súčasne sa vytvoril priestor na intenzívnejšiu spoluprácu pobočiek Amnesty International v celom regióne.

Ani jednu z týchto udalostí by sme nemohli uskutočniť bez podpory každého a každej z vás, ktorí ste súčasťou našej členskej základne, organizujete akcie, podpisujete petície, či pomáhate pri prekladoch alebo príprave grafík. Každá jedna z týchto činností je pre nás veľkým prínosom. Ďakujeme našim novým podporovateľom a podporovateľkám, ktorí sa k nám pridali v roku 2013, ale chceme poďakovať aj za vernosť našim členkám a členom, aktivistom a aktivistkám a všetkým, ktorí nám každoročne prispievajú svojím časom, kreativitou alebo aj finančne.

Jela Dobošová
zastupujúca predsedníčka Správnej rady
Amnesty International Slovensko

AMNESTY INTERNATIONAL

Amnesty International je dobrovoľným združením ľudí z celého sveta, ktorí bojujú za dodržiavanie ľudských práv. Inšpirovaná nádejou pre lepší svet, vedie kampane, organizuje verejné akcie, zastáva sa jednotlivých obetí bezprávia a usiluje sa o dosiahnutie systémových zmien na úrovni štátov i medzinárodného spoločenstva. Jej činnosť sa opiera o dôkladné prešetrenie všetkých prípadov porušovania ľudských práv. Amnesty mení svet. A to len vďaka podpore tisícov ľudí z celého sveta.

Medzi hlavné ciele Amnesty International patrí:
- prepustenie väzňov svedomia na slobodu a spravodlivé súdy pre všetkých bez rozdielu
- zrušenie trestu smrti a zastavenie mučenia
- odstránenie nerovnosti a diskriminácie
- ochrana utečencov a migrantov
- zastavenie násilia páchaného na ženách
- ochrana civilistov v ozbrojených konfliktoch

Úspechy:
- zrušenie trestu smrti vo viac než 50 štátoch
- iniciovanie a podpora množstva dohovorov ochraňujúcich ľudské práva
- prepustenie alebo zlepšenie podmienok mnohých väzňov svedomia

Ocenenia:
V roku 1977 získala Amnesty International Nobelovu cenu mieru za „prínos k obrane slobody, spravodlivosti a tým aj mieru na celom svete“. V súčasnosti má status konzultanta pri OSN a Rade Európy.
AI je nezávislá od akýchkoľvek vlád, politických strán, náboženských skupín či ideológií. Na svoje kampane neprijíma finančnú podporu od vlád a uplatňuje prísne pravidlá pre prijímanie darov.

AMNESTY INTERNATIONAL NA SLOVENSKU

Slovenská pobočka Amnesty International vznikla v roku 1994. Od svojho vzniku sa venovala mnohým medzinárodným i lokálnym kampaniam, v ktorých upozorňovala na porušovanie ľudských práv vo svete aj na Slovensku.

Činnosť AI Slovensko spočíva predovšetkým v zverejňovaní informácií o ľudských právach a zapájaní verejnosti i úradov do ich ochrany. Okrem monitorovania stavu ľudských práv sa Amnesty zasadzuje za väčšiu kontrolu obchodu so zbraňami, systémové zmeny vo vzdelávaní, organizuje informačné akcie pre verejnosť a vyvíja aktivity na pomoc konkrétnym obetiam bezprávia. Dôležitou súčasťou práce je vzdelávanie k ľudských právam, ktoré neformálnym spôsobom prináša túto významnú tému do základných, stredných aj vysokých škôl.

Úspech Amnesty spočíva v množstve dobrovoľníkov a dobrovoľníčok, ktorí vyvíjajú aktivity v prospech ľudských práv vo svojom voľnom čase. V roku 2013 pôsobili na Slovensku aktivistické skupiny v Bratislave, Banskej Bystrici, Prievidzi a Košiciach.

Ako transparentná demokratická organizácia je riadená členkami a členmi, ktorým tiež vďačí za finančnú podporu – neprijíma prostriedky od vlád a uplatňuje prísne pravidlá na prijímanie darov.

Viac informácií o slovenskej pobočke Amnesty International nájdete na stránke www.amnesty.sk.

Kampaň Dajme im budúcnosť

„Sme Európania, máme rovnaké práva. V mnohých prípadoch s nami ale zaobchádzajú ako s občanmi druhej kategórie. Nemala by byť rasová segregácia minulosťou Európy?“
Citát z videa, ktorý bol súčasťou európskej kampane „Ľudské práva tu, práva Rómov teraz“

Kampaň „Ľudské práva tu, práva Rómov teraz“
Na Medzinárodný deň Rómov sme odštartovali európsku kampaň za práva Rómov. Jej cieľom bolo, aby komisárka Európskej únie pre spravodlivosť, základné práva a občianstvo Viviane Redingová podnikla kroky na zaistenie dodržiavania antidiskriminačnej legislatívy a ľudskoprávnych štandardov zo strany členských štátov EÚ. Európska komisia má totiž právomoc a povinnosť zaistiť, aby štáty jednali v súlade s touto legislatívou a bojovali proti diskriminácii, ktorej Rómovia čelia. Veľkou skúsenosťou pre nás bolo, že sa do prípravy, realizácie kampane a zberu petícií zapojili aj samotní Rómovia z rôznych krajín Európy, vrátane Slovenska. Aktivistky z Plaveckého Štvrtka boli tiež pri odovzdávaní viac ako 93 tisíc podpisov v Bruseli, ktoré sa nám podarilo spolu vyzbierať. Do zberu petícii sa zapojili aj naše lokálne skupiny v Banskej Bystrici a v Prievidzi.

Správa verejnej ochrankyne práv
V júli verejná ochrankyňa práv vydala správu, ktorá poukazuje na zlyhanie štátu v oblasti vzdelávania rómskych detí. Správa, ktorá skúmala možnosti prístupu rómskych detí k vzdelaniu vznikla aj z podpornej iniciatívy Amnesty International. Správu považujeme za významnú z dôvodu, že prvý raz v histórii Slovenska štátny orgán oficiálne poukázal na problém existujúceho a neriešeného problému diskriminácie rómskych detí v prístupe k vzdelaniu.

Nesplnené sľuby - nová správa Amnesty International
V septembri sme vydali správu ***Nesplnené sľuby: Neschopnosť ukončiť segregáciu rómskych žiakov na Slovensku,*** ktorá poukázala na pokračujúce zlyhanie slovenských úradov ukončiť dlhotrvajúcu diskrimináciu Rómov vo vzdelávacom systéme. V správe sme sa zamerali na dva aktuálne prípady segregácie - prípad v Šarišských Michaľanoch a v Levoči. Prípady ukázali, že jednotlivé školy a ich zriaďovatelia nechápu, že oddeľovanie žiakov len na základe etnicity predstavuje diskrimináciu a segregáciu, a že absencia reformy odstrániť tento problém znamená, že vláda toleruje nezákonnú diskrimináciu na základe etnicity vo vzdelávaní.

Maratón písania listov: Lokálny prípad Levoča
Aj minulý rok sme pokračovali v organizovaní celosvetovej akcie písania listov. K dvanástim celosvetovým prípadom sme pridali aj domáci prípad školskej segregácie na Základnej škole v Levoči, O prípad prejavilo záujem niekoľko škôl na Slovensku, podpisy a listy solidarity zbierala aj česká, rakúska a juhokórejska pobočka Amnesty International. Spolu sa tak podarilo vyzbierať niekoľko tisíc listov, ktoré sme osobne odovzdali rodičom rómskych detí v Levoči alebo sme ich zasielali na Ministerstvo školstva. V prípade sme požadovali ukončenie segregácie rómskych detí v Levoči a zavedenie komplexnej reformy školstva.

Kampaň: Spojme sa proti diskriminácii

“Práva LGBTI sú neoddeliteľnou súčasťou boja za ľudské práva. Je povinnosťou ich chrániť, nie stíhať.”
Zo správy – “Keď sa láska stáva zločinom: Kriminalizácia homosexuálneho správania v Subsaharskej Afrike.”

Dúhový Pride 2013
V septembri sa konal štvrtý ročník pochodu za práva LGBTI ľudí Dúhový Pride 2013, ktorého sme sa s česko - slovenskou delegáciou zúčastnili. Našu pobočku reprezentovali aktivistky z Prievidze a LGBTI skupiny a ďalší podporovatelia. Celkovo sa pochodu zúčastnilo viac ako 1000 ľudí. Komunikácia a spolupráca s políciou bola podľa organizátorov dobrá, čo sa prejavilo aj na bezpečnosti účastníkov a účastníčok pochodu. Dúhový Pride sme využili na informovanie verejnosti o politikách ruského prezidenta Putina voči LGBTI ľuďom a spoločnosti, ktoré nie sú v súlade s medzinárodnoprávnymi záväzkami. Na mieste sme mali stánok a organizovali sme fotopetíciu s maketou Putina, s ktorou sme zaznamenali veľký úspech.

Baltic Pride
V júni sa v centre lotyšskej Rigy konal Baltic Pride, kde mala slovenská Amnesty International svoje zastúpenie v podobe dvoch členiek a aktivistiek lokálnej LGBTI skupiny. Išlo o prvý otvorený a zároveň úspešný pochod. Podľa organizačného tímu sa na pochode rovnosti Baltic Pride 2013 zúčastnilo okolo 1000 ľudí. Baltic Pride sa uskutočnil po viac ako polročnej súdnej bitke medzi organizačným tímom a mestským úradom.

Vzdelávanie zamerané na práva LGBTI ľudí
V januári sme organizovali workshop vzdelávania k ľudským právam zameraný na LGBTI ľudí. Tréning,

1 2
3 4

který sme organizovali, vychádzal z informácií a aktivít obsiahnutých v manuáli zameranom na vzdelávanie o právach LGBTI jednotlivcov, ktorý sme pripravili v minulom roku. Workshop bol tréningom pre budúce lektorky a lektorov, ktorí majú záujem organizovať vzdelávanie v oblasti ľudských práv na školách, aby tak zvýšili informovanosť o problematike a pomohli narúšať stereotypy a predsudky, ktoré v spoločnosti a medzi mladými pretrvávajú. Následne sa realizovali aj workshopy na školách v Bratislave a v Banskej Bystrici.

LGBTI aktivity Univerzitnej skupiny v Banskej Bystrici
Univerzitná skupina v Banskej Bystrici sa téme práv a ochrany LGBTI intenzívne venovala počas celého roka. Vo februári sa uskutočnila Živá knižnica so živými knižkami, ktoré rozprávali o svojom osobnom coming out a predsudkoch, ktorým „živé LGBTI knižky“ čelia alebo čelili. V marci skupina organizovala diskusiu o homofóbnych útokoch a rastúcom násilí voči LGBTI osobám u nás a vo svete. Medzi ďalšie aktivity patrilo premietanie filmov s touto tematikou a workshopy zamerané na tému diskriminácie LGBTI osôb pre študentov a študentky stredných v škôl v regióne. Aktivity sa podarilo realizovať aj v rámci projektu podporovaného programom Mládež v akcii.

Kampaň: Zbrane pod kontrolou

“Ide o historický moment. Po rokoch vyjednávania sa väčšina štátov rozhodla prijať svetovú dohodu, ktorá pomôže zastaviť prúdenie zbraní do krajín, kde by skončili v nesprávnych rukách a boli použité na páchanie zločinov.”
Citát Amnesty International pri príležitosti prijatia Zmluvy o obchode so zbraňami.

Prijatie akčného plánu ku kazetovej munícii
Po piatich rokoch od pôvodného zadania vypracovať akčný plán zodpovedné rezorty vlády nakoniec koncom roka dospeli k záveru, že Slovensko unesie náklady na likvidáciu munície, ktoré boli tak dlho prekážkou pristúpenia k dohovoru, a že nahradiť ju iným typom munície, čo bolo ďalšímv dôvodom prieťahov, nebude nutné. Historicky úspech prijatia Akčného plánu na likvidáciu kazetovej munície je výsledkom našich domácich aktivít a tiež aktivít celosvetovej Koalície za zákaz kazetovej munície. Kampaň “Za zákaz kazetovej munície”, do ktorej sa zapojilo takmer 5000 ľudí sme viedli od roku 2009. V nasledujúcich mesiacoch budeme sledovať napĺňanie jednotlivých krokov stanovených v akčnom pláne.

Integrovaná kampaň
Na dosiahnutie úspechu sme zapojili viacero nástrojov vedenia kampaní, cez organizovanie verejných akcií,

až po mediálnu a advokačnú prácu. Verejnú kampaň sme odštartovali na piate výročie vzniku Dohovoru o kazetovej munícii. Na letných festivaloch Bažant Pohoda, Leto v Košiciach a akciách lokálnych skupín sme vyzbierali takmer tisíc podpisov adresovaných predsedovi vlády, ktoré sme následne koncom roka odovzdali. Komunikovať kampaň a zvýšiť informovanosť o globálnych dopadoch lokálnej, v tom čase uskladnenej kazetovej munície, sa nám podarilo aj vďaka stánku navrhnutom mladým umelcom Otom Hudecom. Umelec zároveň vytvoril krátke animované video, ktoré výstižne obrazom popcornu, ako symbolu trieštivej sily, ilustruje dopad použitia kazetovej munície. Ku kampani sme vytvorili aj špecializovanú podstránku a popcorn sme v rámci finančnej podpory aj predávali na verejných akciách. Zorganizovali sme aj stretnutia s predstaviteľmi vlády, v ktorých sme vyzývali na potrebu prijatia Akčného plánu a potrebu zvýšenia kontroly obchodu so zbraňami a vojenským materiálom. Potrebu prijatia akčného plánu sme komunikovali aj pri príležitosti vydania výročnej správy.

Prijatie globálnej Zmluvy o obchode so zbraňami
Členské štáty OSN, vrátane Slovenska v apríli veľkou väčšinou prijali Zmluvu o obchodovaní so zbraňami, ktorá zakáže štátom vyvážať konvenčné zbrane do krajín. Centrom zmluvy sa stala ochrana ľudských práv, čo je aj výsledkom snáh Amnesty International, ktorá v záujme prijatia silnej zmluvy hrala nezastupiteľnú úlohu od začiatku 90-tych rokov 20. storočia. V roku 2012 sme sa do kampane zapojili aj my zbieraním podpisov a organizovaním akcií za prijatie Zmluvy o obchode so zbraňami. Získali sme podporu viac ako 1400 ľudí.

Akcie roka

Maratón písania listov

“Ďakujem podporovateľom Amnesty International. Vaša kampaň bola úspešná, čo dokazuje moje prepustenie. Najviac môžeme dosiahnuť, keď budeme pracovať spoločne.”
Citát kambodžskej aktivistky Yorm Bophovej po jej prepustení z väzenia.

V roku 2013 sa nám podarilo vyzbierať rekordný počet podpisov za nespravodlivo väznených a stíhaných, spolu viac ako 4500 listov! Maratón sa organizoval na viac ako 40 miestach po celom Slovensku, najmä na základných a stredných školách. Školy si vybrali z trinástich prípadov nespravodlivo väznených a organizovali podpisové akcie. Písali sa listy vládam, úradom a listy solidarity obetiam porušovania ľudských práv. Globálne bolo vyzbieraných viac ako 2 milióny listov, SMS-iek a podpisov. Úspechom maratónu sú prepustení aktivisti – na kauciu prepustená kambodžská aktivistka Yorm Bophová, ktorá obhajuje právo na bývanie komunity v hlavnom meste Kambodže. V decembri bol prepustený ruský aktivista Vladimir Akimenkov, ktorý strávil 20 mesiacov vo väzení za to, že sa zúčastnil pokojnej demonštrácie a tretím prepusteným sa stal tuniský aktivista Džábar Mádžri, ktorého odsúdili na 7,5 roka do väzenia, za správu na Facebooku kritizujúcu islam.

Prvý a úspešný Summer camp of human rights
Na sedem dní sa „Československo“ opäť spojilo vďaka bilaterálnej výmene mladých aktivistiek a aktivistov z oboch krajín s podporou programu Mládež v akcii. Od 22. do 29. septembra banskobystrická univerzitná skupina Amnesty International v spolupráci s Pražskou univerzitnou skupinou Amnesty International zorganizovala Summer camp of human rights v Bratislave. Výmena sa týkala 36 účastníkov a účastníčok, 5 lektoriek a lektorov, 5 externých prednášajúcich a 10 živých knižiek. Mladí ľudia sa stretli, aby sa učili o ľudských právach, aby sami zažili zmenu postojov a aktivizovali sa v boji za ľudské práva. Jedným z vrcholov programu bol flashmob v uliciach Bratislavy, ktorý upozornil na tému násilia na ženách. Našou ambíciou je pokračovať v organizovaní letných výmen, budovaní kapacít a vedomostí v oblasti ľudský práv.

Koncerty za ľudské práva
Minulý rok Univerzitná skupina v Banskej Bystrici zorganizovala sériu úspešných Koncertov za ľudské práva. Zorganizovala štyri koncerty v Banskej Bystrici a v Bratislave, prvý v marci a posledný v decembri na Medzinárodný deň ľudských práv. Hudobne nás podporilo cez 10 hudobníkov a kapiel - Sto múch, Regale, Plastic People of the Universe, otec a syn Geišbergovci, Maringotka. Hlavným cieľom koncertu bolo vyjadriť podporu ľuďom, ktorých ľudské práva sú porušované. Spojenie umenia a ľudské práva boli sprevádzané diskusiami so zaujímavými hosťami a spoluprácou s miestnymi organizáciami ako Food not bombs v Banskej Bystrici. Koncerty zaznamenali veľký mediálny úspech.

Finančná správa

Amnesty International je členská organizácia financovaná prevažne z príspevkov individuálnych darcov (90 % celkových príjmov). Aby si Amnesty International zachovala svoju nezávislosť, neprijíma na svoje kampane finančné prostriedky od vlád s výnimkou projektov zameraných na vzdelávanie k ľudských právam.

Keďže sa Amnesty International pri svojej činnosti riadi princípmi transparentnosti a efektívnosti, vykonáva každoročne kontrolu zaobchádzania s financiami prostredníctvom nezávislého auditu. Audit účtovej závierky Amnesty International Slovensko zrealizovala v dňoch 28. – 30. apríla 2014 audítorská spoločnosť D.P.F., spol. s r.o., ktorá zhodnotila, že účtovná závierka k 31. decembru 2013 poskytuje vo všetkých významných súvislostiach pravdivý a verný obraz finančnej situácie občianskeho združenia.

VÝNOSY		(v EUR)
1) Príspevky od iných organizácií		101352
z toho:	prijaté granty z Amnesty International	98063
2) Prijaté členské príspevky a individuálne dary		3140
3) Prevod zisku z roku 2012		16647
4) Príjmy z grantov		12331
5) Ostatné výnosy z fundraisingu a úroky		1948
Výnosy spolu		**135418**

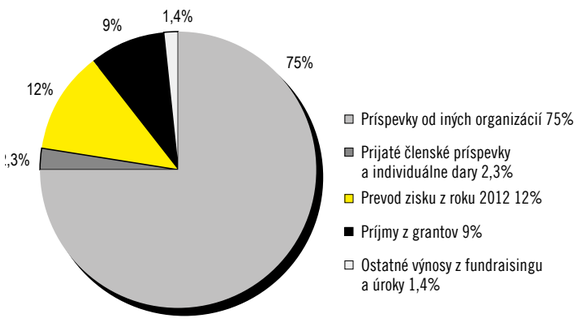

NÁKLADY	(v EUR)
1) Výdavky na projekty	83871
2) Náklady na fundraising	1402
3) Služby a vybavenie kancelárie	21118
4) Vnútorná demokracia	6259
Náklady spolu	**112650**
Výsledok hospodárenia za rok 2013	**22768**

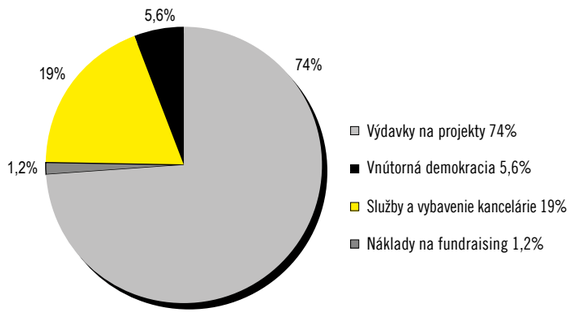

POROVNANIE ROKOV (v EUR)		2011	2012	2013
Výnosy spolu		153184	115028	135418
z toho:	prijaté granty z AI	97486	102665	98063
Náklady spolu		159525	98381	112650
Výsledok hospodárenia		**-6341**	**16647**	**22768**

Ďakujeme všetkým, ktorí sa rozhodli podporiť činnosť Amnesty International Slovensko finančným príspevkom, investovaním svojho voľného času a schopností. Vaša podpora nám umožňuje aj naďalej pokračovať v práci v prospech ľudských práv.

Je Vám blízka téma ľudských práv?
Staňte sa našim členom/kou a podporujte naše akcie na www.amnesty.sk/pridajtesa.